

РЕШЕНИЕ

№ 1529

гр. София, 22.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Десислава Ал. Алексиева

при участието на секретаря Капка Н. Лозева
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20211100512055 по описа за 2021 година

Производството е по чл.258 и сл. от ГПК.

С решение от 02.08.2021 год., постановено по гр.дело №26095/2020 год. по описа на СРС, ГО, 68 с-в, е отхвърлен предявения по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от „РиН Т. – Р.“ ЕООД срещу ЗАД „ОЗК-3.“ АД иск с правно основание чл. 405, ал. 1 вр. с чл. 419 КЗ за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата от 4 472.01 лв., дължима по договор за застраховка „Отговорност на превозвача при международен автомобилен Т.порт“ във връзка с настъпило на 20.11.2017 год. застрахователно събитие – частично увреждане на превозвания товар /автомобил „Мини Купър“/ при превоз от Белгия до Германия на товарна композиция автовоз с рег.№СВ 4439 АМ и ремарке с рег.№****, ведно със законната лихва, считано от 27.01.2020 год. до окончателното ѝ изплащане, за която сума е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.дело №3789/2020 год. по описа на СРС, ГО, 68 с-в и ищецът е осъден да заплати на ответника на основание чл. 78, ал. 8 вр. с ал. 3 ГПК сумата от 50 лв., представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ищеца „РиН Т. – Р.“ ЕООД. Жалбоподателят поддържа, че съгласно разпоредбата на чл. 435 КЗ, застрахованият имал право да получи от застрахователя обезщетение, ако е удовлетворил увреденото лице. Според чл. 2 от процесния застрахователен договор, през срока на полицата застрахователят се бил задължил да покрива отговорността на превозвача за цялостна или частична липса или повреда на превозваните товари. Договорено било самоучастие на застрахования във всяка щета от 150 евро. Основният принцип при

определяне на обезщетението било то да обхваща цялата загуба – чл. 82, ал. 1 ЗЗД и да е справедливо – в случая до размера на лимита на застрахователя. Изключението от този принцип било допустимо, в случай че застрахованият не бил изпълнил договорните си задължения. Съгласно чл. 11 от застрахователния договор, застрахованият бил длъжен да изиска протокол от аварияен комисар за удостоверяване на събитието, като при неизпълнение на това задължение застрахователят можел да намали размера на обезщетението или да откаже да извърши плащане. Фигурата на аварияния комисар не била нормативно дефинирана, като в застрахователната практика той има функция, подобна на вещо лице. Страните по договора се били съгласили, че наличието на протокол от аварияен комисар, е условие за плащане на щетата. Нямаło изрични изисквания за формата и съдържанието на протокола. Неправилно първоинстанционният съд бил приел, че по делото не е доказано, че размерът на щетата е по-голям от заплатената от ответника сума от 2 643.81 лв., тъй като единственото представено доказателство за това е протокол на аварияен комисар. Ангажирани били доказателства, че ищецът бил удовлетворил възложителя на превоза със сумата от 3 788.28 евро, чиято левова равностойност възлизала на 7 409.19 лв. Необосновано СРС не бил кредитирал протокола на аварияния комисар. Този протокол носел уникален/специален номер, посочен бил експертът, извършил оценката и обстоятелството и бил валиден и без подпис, тъй като бил създаден по електронен път. Застрахователят не бил оспорил този протокол и не бил поискал представяне на други документи, като не бил поставял и допълнителни въпроси. От друга страна ответникът бил признал настъпването на застрахователното събитие през м.ноември 2018 год. и на 07.02.2019 год. бил заплатил на ищец;а сумата от 2 643.81 лв. С това частично плащане той бил признал, че застрахованият бил представил всички документи, но след справка бил определил цената на ремонта в по-нисък размер от оценката в аварияния протокол. Ето защо моли обжалваното решение да бъде отменено, а искът – уважен. Претендира и присъждането на направените разноси по делото.

Ответникът по жалбата ЗАД „ОЗК-3.“ АД счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено. Претендира и присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Предявен е за разглеждане по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск с правно основание чл. 435 КЗ.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо, но е неправилно.

Основателността на предявения иск с правно основание чл. 435 КЗ е обусловена от

кумулятивното установяване на следните предпоставки: 1/ наличие на валидно сключен договор за застраховка “Отговорност на превозвача при международен автомобилен Т.порт“ между страните по делото; 2/ по време на действието на застрахователния договор да са причинени имуществени вреди на трето лице в резултат на виновни действия на превозвача по време на превоза /така и при отговорност без вина на превозвача за причинени на трети лица щети по време на превоза/ и 3/ ищецът /застрахованият/ да е изплатил обезщетение за вредите, причинени на това трето лице.

Вземането на застрахования срещу застрахователя в тази хипотеза има регресен характер и произтича от предвиден в закона фактически състав, включващ извъндоговорен елемент /плащането от застрахования в полза на увредения/ – в този смисъл чл. 378, ал. 5 КЗ. Според разпоредбата на чл. 435 КЗ, ако е удовлетворил увреденото лице, застрахованият има право да получи от застрахователя застрахователно обезщетение в рамките на застрахователната сума /лимита на отговорност/ и на покритието по застрахователния договор и при спазване изискванията на чл. 434 КЗ.

Погрешната правна квалификация на иска, дадена от СРС /чл. 405, ал. 1 вр. с чл. 419 КЗ/, не води до недопустимост на решението, тъй като основанийето на един иск не е правната му квалификация, а фактите на които се основава и които в случая правилно са били прецени и обсъдени от първоинстанционния съд /т.е., в случая не е било допуснато нарушение на диспозитивното начало в процеса/. Отделно от това следва да се посочи, че определянето на действителното правно основание е дейност на съда по приложението на закона.

Безспорно е във въззивното производство, че към 20.11.2017 год. между страните е съществувало валидно правоотношение по договор за застраховка „Отговорност на превозвача при международен автомобилен превоз на стоки“ /който притежава характеристиките на договор за застраховка „Гражданска отговорност“/ за цялостна или частична липса или повреда на превозвани товари с влекачи и полуремаркета, в т.ч. с товарна композиция – автовоз с рег. №СВ 4439 АМ и ремарке с рег.№****. С посочените автовоз и ремарке бил осъществен международен автомобилен превоз на товари /неупотребявани автомобили/ по маршрут Белгия – Германия от ищцовото дружество, като превозвач по сключен договор за международен превоз на стоки с товародател „КАТ България“ ЕООД. На 20.11.2017 год. при разтоварване на товарната композиция и ремаркетото била установена щета – наранен заден ляв калник на превозвания нов неупотребяван автомобил „Мини Купар“ с шаси №D90496, като на 14.05.2018 год. била предявена регресна претенция от „КАТ Германия“ ООД до „КАТ България“ ЕООД за щетите по посочения автомобил в размер на 3 788.26 евро /чиято легова равностойност възлиза на 7 409.19 лв./. На 04.07.2018 год. било сключено споразумение между „КАТ България“ ЕООД и ищцовото дружество, с което последното признало задължението си към „КАТ България“ ЕООД в размер на 7 409.19 лв. и тази сума била погасена чрез прихващане с насрещно вземане на ищеца към „КАТ България“ ЕООД.

Ищецът подал на 24.11.2017 год. уведомление до застрахователя, като в тази връзка била образувана преписка по щета №0310-180-0064/2017 год. След пълното окомплектоване

на преписката – представяне от страна на застрахования на всички документи, в т.ч. протокол от аварийен комисар, ответникът определил обезщетение в размер на 2 937.18 лв. и след приспадане на самоучастие от 150 евро /чиято левова равностойност възлиза на 293.37 лв./ заплатил на ищеца сумата от 2 643.81 лв.

Единственият спорен между страните въпрос е свързан с това, каква е стойността на увредения товар.

Настоящият съдебен състав приема, че вземането на застрахования по чл. 435 КЗ /чл. 229 КЗ – отм./, е ограничено от две стойности: 1/ на реално заплатеното от застрахования на увреденото лице и 2/ на максимално дължимото от застрахователя по договора за 3.. Вземането по чл. 435 КЗ е в размер на по-малката от двете стойности.

Не се спори между страните, че процесната застраховка покрива отговорността на превозвача за цялостна или частична загуба или повреда на товара съгласно глава IV от Конвенция CMR. Процесното застрахователно събитие е причинило частична повреда на превозвания товар /автомобил „Мини Купър“/. За определянето на стойността на обезщетението при повреда на товара е приложима разпоредбата на чл. 25 от Конвенцията /в този смисъл виж например Решение № 127 от 5.02.2020 год. на ВКС по т. дело № 2957/2018 год., I т. о., ТК/, според която в случай на повреда превозвачът изплаща обезценка, в размер начислен според стойността на стоката, определена съгласно чл. 23, параграфи 1, 2 и 4, като във всички случаи обезщетението не може да надвишава: а/ сумата, която би се получила при цялостна липса, когато цялата пратка е обезценена от повредата и б/ сумата, която би се получила в случай на липса на обезценената част, когато само част от пратката е обезценена от повредата. Правилата на чл. 23, параграфи 1, 2 и 4 от Конвенцията предвиждат: 1/ когато, съгласно разпоредбите на тази конвенция превозвачът дължи обезщетение за цялостна или частична липса, това обезщетение се изчислява според стойността на стоката на мястото и по времето, когато е била приета за превоз; 2/ стойността на стоката се определя по борсовия курс или при липсата на такъв – по текуща цена на пазара, или при липса на такава – по обичайна стойност на стоките от същия вид и качество и 3/ освен това се връщат изцяло и превозната цена, митните сборове и другите разноси по превоза на стоката в случая на цялостна липса и пропорционално, когато има частична липса; други обезщетения не се дължат. Следователно при повреда на товара дължимото обезщетение по правилата на Конвенцията обхваща стойността на товара по пазарни цени по времето и в мястото на натоварване, както и разходите по превоза.

Под „обезценка“ по смисъла на чл. 25, параграф 1 от Конвенцията следва да се разбира разликата в стойността на товара между обективната стойност по смисъла на чл. 23, параграф 2 от Конвенцията /при приемане/ и стойността след увреждането. Степента на повреда е ирелевантна, от значение е дали повредата обезценява товара – изцяло или частично. Когато част от товара е повреден – както е в частност – увреден е бил задният ляв калник на автомобил „Мини Купър“, който е нов /неупотребяван/ и частта може да бъде ремонтирана, правоимащият може да иска обезщетение, равняващо се на стойността на ремонта.

В контекста ни изложеното настоящият съдебен състав приема, че искът е установен в своето основание, а размерът му е установен с приложения аварийен протокол /какъвто, противно на приетото от СРС, не се спори между страните, че е бил съставен/, според който разходите за ремонт възлизат на 3 788.28 евро – определени по системата Audatex /световно известна система за калкулация на автомобилни щети/. Посочената сума безспорно е в обхвата на задължението на ответника като застраховател по процесния застрахователен договор. След приспадане на сумата от 293.37 лв. /уговорено самоучастие, съгласно раздел II, т. 8 от застрахователния договор/ и доколкото ответникът е заплатил доброволно на ищеца преди процеса сумата от 2 643.81 лв., то релевираната претенция се явява основателна в претендирания размер от 4 472.01 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК до окончателното ѝ изплащане – чл. 422, ал. 1 ГПК.

Изводите на въззивния съд не съвпадат с тези на СРС. Ето защо обжалваното решение следва да бъде отменено, а искът – уважен.

По отношение на разноските:

С оглед изхода от настоящия спор и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноски в първоинстанционното производство за държавна такса в размер на 89.44 лв. и за възнаграждение за един адвокат в размер на 400 лв., направените разноски във въззивното производство за държавна такса в размер на 89.44 лв., както и направените разноски в заповедното производство по ч.гр.дело № 3789/2020 год. по описа на СРС, ГО, 68 с-в, за държавна такса в размер на 89.44 лв. и за възнаграждение за един адвокат в размер на 150 лв.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решението от 02.08.2021 год., постановено по гр.дело №26095/2020 год. по описа на СРС, ГО, 68 с-в, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от „РИН Т. – Р.“ ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****, ап.1, срещу ЗАД „ОЗК-3.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****5, иск с правно основание чл. 435 ГПК, че ответникът дължи на ищеца сумата от **4 472.01 лв.**, представляваща заплатено от ищеца обезщетение за имуществени вреди по договор за международен автомобилен превоз на товари – от Белгия до Германия, осъществен с товарна композиция автовоз с рег.№СВ 4439 АМ и ремарке с рег.№****, за причинено на 20.11.2017 год. частично увреждане на превозвания товар – автомобил „Мини

Купър“, с шаси №D90496, отговорността за което е била покрита от ответника по застраховка „Отговорност на превозвача при международен автомобилен Т.порт“ по застрахователна полица №0310-180-2016-000878 от 22.12.2016 год., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 27.01.2020 год. до окончателното ѝ изплащане, за която сума е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.дело № 3789/2020 год. по описа на СРС, ГО, 68 с-в.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК-З.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****5, да заплати на РИН Т. – Р.“ ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“*****, ап.1, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноси в първоинстанционното производство за държавна такса в размер на 89.44 лв. и за възнаграждение за един адвокат в размер на 400 лв., направените разноси във въззивното производство за държавна такса в размер на 89.44 лв., както и направените разноси в заповедното производство по ч.гр.дело № 3789/2020 год. по описа на СРС, ГО, 68 с-в, за държавна такса в размер на 89.44 лв. и за възнаграждение за един адвокат в размер на 150 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____